

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 10 juli 1914 kl. 1 e. m.

*Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående
ålderstillägg åt vissa kronojägare.*

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 12 juni 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 126, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att envar av kronojägarna i Björkhyttans bevakningstrakt av Västerdalarnas revir Erik Gustaf Söderstén, i Ljusnedals bevakningstrakt av Hede revir Anders Johansson Grönqvist och i Stadra bevakningstrakt av Örebro revir Anders Gustaf Wahlström må för erhållande av ålderstillägg till sin lön såsom ordinarie kronojägare tillgodoräkna sig den tid, han tjänstgjort såsom extra kronojägare, Söderstén från och med den 1 november 1908, Grönqvist från och med den 1 januari 1911 och Wahlström från och med den 27 april 1907, dock att ålderstilläggen icke må av Söderstén och Wahlström åtnjutas för tiden före ingången av år 1915.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Domänstyrelsen har i skrivelse den 31 december 1913 gjort framställning om rätt för vissa kronojägare att för åtnjutande av ålderstillägg till lönen tillgodoräkna sig viss tjänstgöringstid såsom extra kronojägare.

Styrelsen har därvid till en början erinrat, hurusom styrelsen i sitt förslag den 19 november 1913 angående ålderstillägg åt befattningshavare vid skogsstaten meddelat bland annat, att kronojägaren i Björnhyttans bevakningstrakt Erik Gustaf Söderstén gjort framställning om ålderstillägg, vilken framställning styrelsen icke kunnat i vanlig ordning förorda, enär han först den 22 november 1911 antagits till ordinarie kronojägare från och med år 1912. Sedan styrelsen nu verkställt utredning, huruvida icke även andra kronojägare kunde i fråga om rätt till ålderstillägg vara likställda med Söderstén, ville styrelsen hemställa om beredande av ett första ålderstillägg till lönen åt bemälda Söderstén,

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 18 häft. (Nr 60—62.) 1

två ålderstillägg till lönen åt kronojägaren Anders Johansson Grönqvist i Ljusnedals bevakningstrakt och ett ålderstillägg till lönen åt kronojägaren Anders Gustaf Wahlström i Stadra bevakningstrakt.

Domänstyrelsen har vidare anfört följande.

Enligt nådigt brev till Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kopparbergs län den 9 oktober 1908 hade inköpts egendomen Björnhyttan i Grangärde socken. Egendomen, som omfattade 6,263 hektar, hade tillträtts den 1 november 1908 och hade därefter förvaltats såsom en särskild kronopark, benämnd Björnhyttan och utgörande tillika en särskild bevakningstrakt, dock allenast på extra stat till och med år 1911, vilket år riksdagen beviljat nya kronojägartjänster, så att kronojägartjänsten i Björnhyttans bevakningstrakt från och med år 1912 kunnat uppföras på ordinarie stat.

Söderstén, som redan från år 1899 varit skogvaktare vid Björnhyttan, hade av styrelsen antagits att från och med den 1 november 1908 vara extra kronojägare i Västerdalarnas revir med samma tjänstgöringsskyldighet å Björnhyttans kronopark, som ålåg ordinarie kronojägare, med arvode i enlighet med Kungl. Maj:ts brev till domänstyrelsen den 18 december 1908 angående gottgörelse till den extra skogspersonalen. Liknande förordnanden hade därefter utfärdats för åren 1909, 1910 och 1911, varefter styrelsen den 22 november 1911 antagit Söderstén till ordinarie kronojägare i samma bevakningstrakt från och med år 1912.

Söderstén vore född den 18 maj 1855 och hade varit skogvaktare vid skilda bruk intill dess han inträtt i statens tjänst. Hela hans tjänstgöring hade blivit väl vitsordad. Enär Söderstén först från och med år 1912 vore ordinarie kronojägare, skulle han enligt gällande bestämmelser kunna erhålla ett första ålderstillägg till lönen av 100 kronor först från och med år 1917. Därest han emellertid finge tillgodoräkna sig även den tid, varunder han efter den 1 november 1908 tjänstgjort såsom kronojägare på extra stat med samma åligganden som ordinarie kronojägare, skulle han kunna erhålla första ålderstillägget redan från och med år 1914.

Grönqvist, som vore född den 17 april 1852 och den 15 juni 1872 utexaminerats från Tierps skogsskola, hade allt sedan den 1 maj 1894, då kronan tillträdde den genom köp för lappskattefjällens utvidgning förvärvade Ljusnedals bruksegendom, varit anställd i kronans tjänst till att börja med såsom extra bevakare, därefter från och med den 9 januari 1900 såsom extra kronojägare och slutligen från och med år 1912 enligt domänstyrelsens antagningsbevis den 22 november 1911 såsom ordinarie kronojägare i Ljusnedals bevakningstrakt av Hede revir. Ehuru Grön-

qvist ej erhållit förordnande på särskild bevakningstrakt annat än genom domänstyrelsens förordnande den 28 december 1910, gällande för år 1911, hade han allt sedan den 1 maj 1894 tjänstgjort på sin nuvarande bevakningstrakt, i avvaktan på dennas uppförande på ordinarie stat, med samma befogethet och åliggande som ordinarie kronojägare.

Ljusnedals bevakningstrakt hade bildats av de egendomar, som jämlikt nådigt brev den 20 oktober 1893 inköpts inom Tännäs socken i Härjedalen för utvidgning av renbeteslanden. Ljusnedal med underlydande utgjorde tillsammans 5 $\frac{7}{8}$ mantal med en areal av något över 60,000 hektar eller 6 kvadratmil, varav omkring 660 hektar odlade vallar och ängsslätter, 9,340 hektar skogbärande mark samt vid pass 50,000 hektar impediment. Det vore sålunda en betydande domän, som varit föremål för Grönqvists verksamhet.

Enär Grönqvist ej förr än från och med år 1912 varit ordinarie kronojägare, skulle han enligt gällande bestämmelser kunna erhålla ett första ålderstillägg till lönen av 100 kronor först från och med år 1917. Detta vore dock synnerligen hårt, då han nu under mera än nitton år ägnat sig uteslutande åt statens tjänst och därunder på ett sätt, som kunde väl vitsordas, handhaft bevakningsgöromålen inom en krävande bevakningstrakt i en av landets mera avlägsna och på umbäranden rika orter, varest han ej förr än vid närmare 60 års ålder nått en tryggad och anständigt avlönad ställning. Styrelsen tillåte sig hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes finna billigheten fordra, att den tid, som förflutit sedan Grönqvist av styrelsen den 9 januari 1900 antagits till extra kronojägare, finge räknas honom tillgodo för åtnjutande av ålderstillägg, och Grönqvist förty beredas två ålderstillägg till lönen från och med år 1914.

Wahlström vore född den 5 november 1851 och hade från och med den 27 april 1907 antagits till extra kronojägare med arvode och samma tjänstgöringsskyldighet, som ålåge ordinarie kronojägare, å den då genom markinköp bildade Stadra provisoriska bevakningstrakt i Örebro revir. Liknande förordnanden hade därefter utfärdats för vart och ett av åren 1908, 1909, 1910 och 1911, varefter Wahlström den 22 november 1911 antagits till ordinarie kronojägare från och med år 1912, då Stadra bevakningstrakt uppfördes på ordinarie stat. Förr än han inträdde i statens tjänst, hade han varit bruksskogvaktare, senast vid Stadra bruk under tiden från hösten 1875 till våren 1907, då brukets egendom övergått i statens ägo.

Jämlikt nådigt brev den 8 mars 1907 hade nämligen för 620,000 kronor inköpts åtskilliga Stadra aktiebolag tillhörande fastigheter inom Nora, Järnboås och Grythytte socknar i Örebro län med en sammanlagd

areal av 6,921.60 hektar, varav 5,360.41 hektar skogbärande mark. Härav hade bildats Stadra kronopark, som utgjorde Stadra bevakningstrakt.

Enär Wahlström ej förr än från och med år 1912 varit ordinarie kronojägare, skulle han enligt gällande bestämmelser kunna erhålla ett första ålderstillägg till lönen av 100 kronor först från och med år 1917. Därest han emellertid finge tillgodoräkna sig även den tid, varunder han efter den 27 april 1907 tjänstgjort såsom kronojägare på extra stat med samma åligganden som ordinarie kronojägare, skulle han kunna erhålla första ålderstillägget från och med år 1914. Rörande sin tjänstgöring hade Wahlström av vederbörande jägmästare erhållit det vitsord, att han både såsom extra och ordinarie kronojägare städse visat berömvärd nit, skicklighet och uppförande.

På grund av vad sålunda anförts och med åberopande av bland annat nådiga brevet till domänstyrelsen den 13 juni 1913 angående ålderstillägg åt vissa kronojägare i Klotens revir hemställde domänstyrelsen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att förenämnda tre kronojägare måtte för erhållande av ålderstillägg till den med deras befattningar såsom ordinarie kronojägare förenade lön få tillgodoräkna sig den tid de tjänstgjort såsom extra kronojägare, Söderstén efter den 1 november 1908, Grönqvist efter den 9 januari 1900 och Wahlström efter den 27 april 1907.

Av de vid domänstyrelsens skrivelse fogade handlingar framgår, att Söderstén och Wahlström redan vid anställningen såsom extra kronojägare tillerkänts arvode, den förre å 1,000 kronor och den senare å 600 kronor, varemot Grönqvist, då han den 9 januari 1900 antogs till extra kronojägare, anställdes utan lön och först genom förordnande den 28 december 1910 för år 1911 erhöll arvode, uppgående till 1,100 kronor.

Statskontoret har i utlåtande den 17 februari 1914 anført, att då framställningen i fråga om Söderstén och Wahlström grundade sig på förhållanden, väsentligen likartade med dem, som föranlett 1913 års riksdag att lämna ett dylikt medgivande i fråga om vissa kronojägare i Klotens revir, tillstyrkte statskontoret avlåtande av proposition till riksdagen om beredande åt Söderstén och Wahlström av den i domänstyrelsens förslag avsedda förmån, varvid dock, med avseende å det av 1913 års riksdag i fråga om förenämnda kronojägare i Klotens revir meddelade beslut, ej syntes böra ifrågasättas, att ålderstillägg finge av Söderstén och Wahlström åtnjutas för tiden före 1915 års ingång.

Vad åter anginge kronojägaren Grönqvist kunde statskontoret ej underlåta att framhålla, hurusom denne först den 28 december 1910 för-

ordnats till extra kronojägare med fast arvode, samt att den tid, varunder han därförut sedan den 9 januari 1900 varit extra kronojägare »utan lön» och utan egen bevakningstrakt, svårligen syntes i nu ifrågavarande avseende böra likställas med tjänstgöring såsom ordinarie kronojägare, varför statskontoret för sin del ville ifrågasätta, huruvida framställning till riksdagen borde i fråga om Grönqvist göras i vidare mån än så vitt anginge tiden från nyssnämnda den 28 december 1910 till den 1 januari 1912, då han tillträdde sin ordinarie tjänst.

Med hänsyn till de i ärendet förekomna omständigheter anser jag rätt att för ålderstillägg tillgodoräkna sig tjänstgöring såsom extra kronojägare med arvode böra beredas nu ifrågavarande tre kronojägare, vilka icke kunnat anställas å ordinarie stat förr än med år 1912, då antalet ordinarie kronojägare ökades på grund av riksdagens beslut år 1911. För Grönqvist torde emellertid tiden icke kunna räknas längre tillbaka än från den 1 januari 1911, då arvodet erhöles. Jag vill i likhet med myndigheterna erinra om riksdagens beslut år 1913 i den liknande frågan om dylik rätt för tre kronojägare i Klotens revir. Ålderstilläggen torde i nu förevarande fall icke böra av Söderstén och Wahlström tillträdas förr än med år 1915. För Grönqvist inträder tiden, då första ålderstillägget skulle enligt det nu ifrågasatta medgivandet intjänats, först senare.»

Departements-
chefen.

Förevarande framställning om rätt för ifrågavarande tre kronojägare att för erhållande av ålderstillägg såsom ordinarie kronojägare få tillgodoräkna sig den tid, de tjänstgjort såsom extra, har utskottet, med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter, funnit rättvis och billig. Under erinran, att nästlidet års riksdag i liknande fråga medgivit enahanda rätt för tre kronojägare i Klotens revir, får därför utskottet hemställa,

Utskottet.

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 9 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.